

Palvelujen suhdanteet 3/2014

LOGISTIIKKA • INFORMAATIO JA VIESTINTÄ • YRITYS- JA ASiantuntijapalvelut • HALLINTO- JA TUKIPALVELUT • VIHDE JA VIRKISTYS • KIINTEISTÖALA • MUUT PALVELUT

Suomesta puuttuu kulutuskysyntä

- > “Stagnaation katkaiseminen vaatisi kysyntäimpulssin.”
- > “Yksityisten palvelujen liikevaihdon kasvu kiihtyi ainakin hetkellisesti
– Kolme neljäsosaa kasvusta syntyy tietojenkäsittelypalveluissa.”
- > “Palveluyritysten tulevaisuudenodotukset yhä alamaissa.”
- > “Suomessa kuluttajien luottamus EU:n kolmanneksi heikoimmalla tasolla.”

PALTA

Sisällys

Stagnaation katkaiseminen vaatisi kysyntäimpulssin.....	1
Palvelujen kasvu kiihtyi ainakin hetkellisesti	2
Logistiikka.....	3
Informaatio ja viestintä.....	4
Yritys- ja asiantuntijapalvelut.....	5
Hallinto- ja tukipalvelut.....	6
Viihde ja virkistys	7
Kiinteistöala, muut palvelut ja palveluala sektoreittain.....	8

Palvelualojen työntajat PALTA on elinkeino- ja työmarkkinapoliittinen etujärjestö.

PALTAn jäseniä ovat 1 700 yritystä ja yhteisöä, jotka yhteensä työllistävät Suomessa noin 150 000 työntekijää. PALTA on EK:n suurimpia jäsenliittoja.

Palvelujen suhdanteet -katsauksessa tarkastellaan yksityisten palvelujen (pl. kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta, koulutus ja terveydenhoito) suhdannekehitystä. Katsauksen luvut ja laskelmat perustuvat 14.11.2014 tilanteeseen. PALTA julkaisee suhdannekatsauksensa neljä kertaa vuodessa. Seuraava katsaus julkaistaan 17.2.2015.

Lisätietoja

Ekonomisti Matti Paavonen, puhelin 020 595 5031 matti.paavonen@palta.fi
Toimitusjohtaja Riitta Varpe, puhelin 040 534 5353 riitta.varpe@palta.fi

Stagnaation katkaiseminen vaatisi kysyntäimpulssin

Maailmantalous kasvaa, mutta Suomi laahaa yhä stagnaatiossa. Ulkomaankaupan kasvu on vaisua ja vaikutukset kokonaiskysyntään pieniä. Kuluttajien heikko luottamus talouteen, vaikea työllisyystilanne ja veronkorotukset suitsevat yksityistä kulutusta.

Maailmantalous ja kauppa kasvussa

Maailmankauppa kasvaa ja kokonaistuotanto on nousussa niin Euroopassa kuin Yhdysvalloissakin. Yritysten ja kuluttajien luottamus on koholla molemmin puolin Atlanttia. Heinä-syyskuussa EU:ssa oli 1,8 miljoonaa työtöntä vähemmän kuin vuotta aiemmin ja työllisten määrä jatkoi kasvuaan. Maailmantalouden kasvu on hieman piristänyt Suomen vientiä ja teollisuuden uusia tilauksia. Vaikutukset ovat kuitenkin aiempiin vuosikymmeniin verrattuna vaisuja.

Suomesta puuttuu kulutuskysyntä

Kokonaiskysyntä muodostuu karkeasti kulutuksesta, viennistä ja investoinneista. Kesällä 2013 Suomen talous oli jo lähdössä yksityisen kulutuksen vetämänä kasvuun. Sitten työllisyys kääntyi laskuun ja kasvu lopahti.

Suomen vienti kasvaa lähiaikoina hyvin hitaasti, eikä vientikysyntään lyhyellä aikavälillä voi kansallisin toimin juuri vaikuttaa.

Investoinneista 78 prosenttia on yritysten ja kotitalouksien investointeja pääosin rakennuksiin. Investoinnit eivät lähde kasvuun, ellei kuluttajien ja/tai yritysten luottamuksessa sekä lainanottohalukkuudessa tapahdu selkeää käännettä.

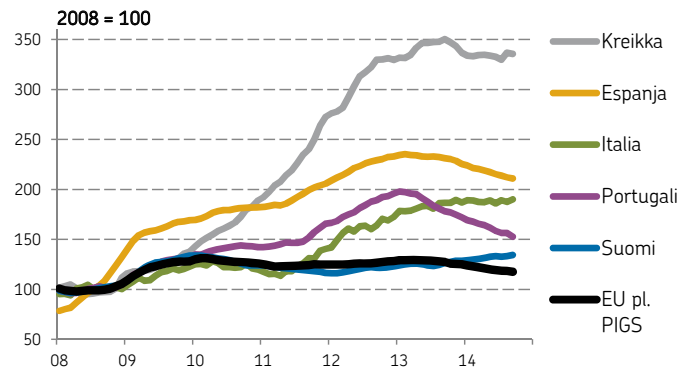
Julkinen kulutus pysyy melko tasaisena ja tasoittaa suhdannevaihteluita. Ilman järkevää syytä sen kasvattaminen ei ole pitkällä tähtäimellä kannattavaa.

Yksityisen kulutuksen kasvu oli viime vuonna negatiivista toista kertaa viimeisen 20 vuoden aikana. Kuluvana vuonna työllisyys ei kasva ja verot nousevat, joten kulutuksen alamäki saanee jatkoa. Kuluttajien luottamus talouteen on tällä hetkellä vain kahdessa EU-maassa heikompaa kuin Suomessa.

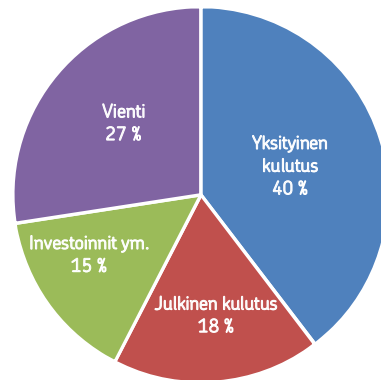
Stagnaatio on saatava katkeamaan

Yksityisen kulutuksen käynnistämä talouskasvu vaikuttaisi nopeimmalta tieltä pois stagnaatiosta. Rakennemuutosten kanssa toteutettava tuloveroelvytys – jopa julkisella velalla rahoitettuna – on vallitsevassa tilanteessa parempi vaihtoehto kuin loputtomiin pitkittyvä taantuma. Elvytykseen on sidottava mm. kannustinloukkuja vähentäviä uudistuksia ja yksiselitteiset päätökset julkisen talouden tasapainottamiseksi. Kokonaiskysynnän piristyminen vähentäisi elvytyksen veropohjaa syöviä vaikutuksia ja aikanaan sopeuttaminen olisi toivottavasti mahdollista toteuttaa asteittain ja talouskasvua vaarantamatta. Ongelmallista on, että päätökset asiassa pitäisi tehdä heti.

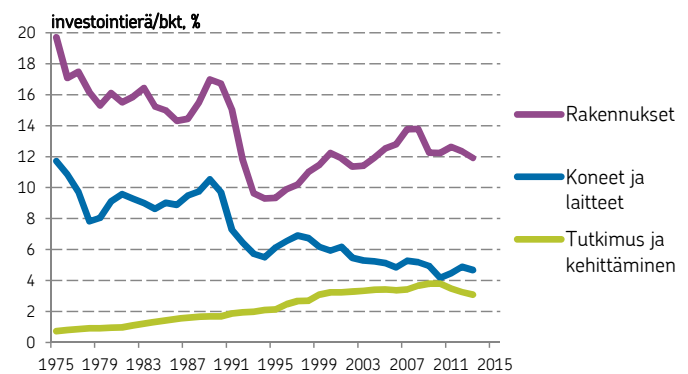
Kuva 1: Työttömyys vähenee Euroopassa, mutta ei Suomessa.

Kuva 2: Yksityinen kulutus on Suomessakin kokonaiskysynnän suurin osatekijä (2013).

Kuva 3: T&K-investointien kasvu ei ole korvannut laiteinvestointien vähenemistä (Investoinnit suhteessa bkt:een).

Talouden perustunnusluvut %

	2013	IV/13	I/14	II/14	III/14
BKT (nelj.vuosimuutos)	-1,2	0,0	-0,1	0,5	0,2
BKT (vuosimuutos)	-1,2	0,0	-0,3	-0,1	0,0
Tavaravienti (vuosim.)	-1,5	2,9	-4,3	2,6	1,3
Palveluvienti (vuosim.)	-6,0	-9,7	-1,7	-3,3	-5,7
Ostovoima (vuosim.)	-0,5	-0,5	-1,0	-0,4	0,0
Työttömyysaste	8,2	8,6	8,6	8,5	8,4
Työlliset (vuosim.)	-1,1	-1,0	-0,6	-0,7	-0,1

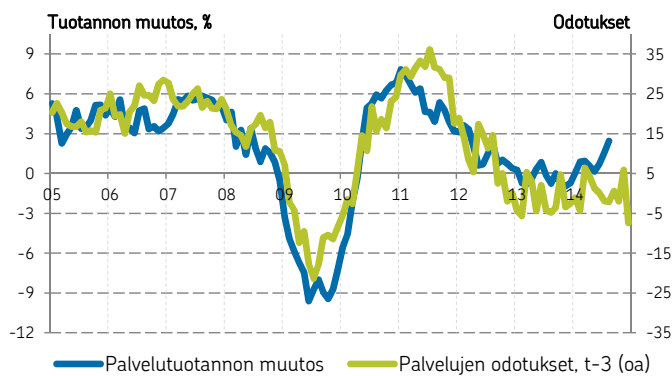
Palvelujen kasvu kiihtyi ainakin hetkellisesti

Yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon kasvu kiihtyi kolmannella neljänneksellä. Kasvusta kaksi kolmasosaa syntyi tietojenkäsittelypalveluissa. Yritysten odotukset yhä alamaissa.

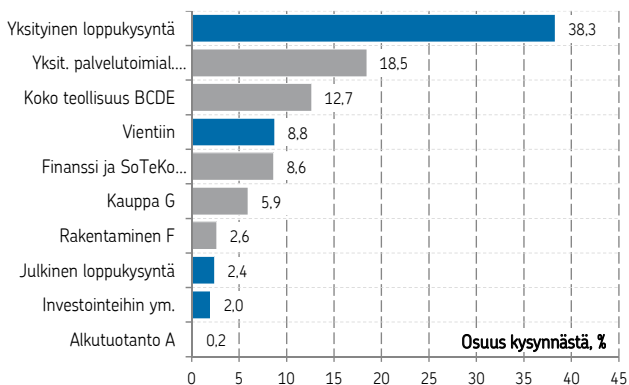
” Palvelualojen suhdannekehitys näyttää huolestuttavan pysähtyneeltä. Veronkiristyksen näivettäneet kotimarkkinat ja luvattuja rakenneuudistuksia ei ole toteutettu. Suomen talous tarvitsee positiivisen käänteen ja meidän tulisi aloittaa siitä, että sovittu julkisen talouden rakenneuudistukset laitettaisiin vihdoin toimeen.”

Tuomo Rönkkö / Maintpartner Oy, hallituksen puheenjohtaja

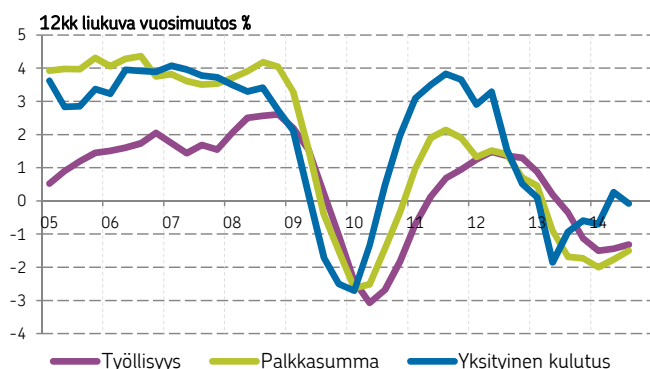
Kuva 4: Palveluyritysten tulevaisuudenodotukset ovat yhä nollassa ja myynnin määrän kasvu hidasta.

Kuva 5: Palvelutuotteiden (HIJLMNRS) kysynnän jakautuminen 2011 (lopputuotekysyntä tummemmalla ja tuotantopanoksikysyntä vaaleammalla).

Kuva 6: Työllisten määrän sekä palkkasumman ja yksityisen kulutuksen volyymin kehitys.

Liikevaihdon kasvu kiihtyi, toimialoittaiset erot suuria

Ohjelmistoala vauhditti palvelujen kasvua kolmannella neljänneksellä. PALTAn ennusteessa ennakoitaan yksityisten palvelutoimialojen¹ liikevaihdon kasvaneen heinä-syyskuussa 2,7 prosenttia ja myynnin määrän reilun prosentin. Liikevaihdon kasvusta tietojenkäsittelypalvelujen kasvu oli 1,9 prosenttiyksikköä ja muiden palvelualojen kasvu 0,8 prosenttiyksikköä. Palvelujen työllisyydessä tapahtui viime vuonna vajaan prosentin notkahdus, mutta kolmannella neljänneksellä yksityisten palvelujen työllisten määrän arvioidaan jälleen hieman lisääntyneen.

Yritysten odotukset yhä vaimealla tasolla

Palvelualojen odotuksia kotimaassa kuvaavat luottamusindikaattorit ovat jo kaksi vuotta pysyneet saldoluvin nolla tuntumassa. Yritykset eivät siis odota lähikuukausilta kovin voimakasta kasvua.

Suomen vienti ja teollisuuden uudet tilaukset kasvoivat kolmannella neljänneksellä hienokseltaan. Vientikysynnän ansiosta myös teollisuuden liikevaihdon alamäki on pysähtynyt. Viennistä tai teollisuudesta ei kuitenkaan toistaiseksi ole kasvun veturiksi.

Maan työllisyys matala eikä kulutus kasva

Suomen työllisten määrä pysyi heinä-syyskuussa vuodentakaisella tasolla. Kotitalouksien tulot kasvoivat inflaation kanssa samaa vauhtia, joten kuluttajien ostovoima ei kasvanut. Kulutusta rasittaa lisäksi kiristynyt verotus, joten kulutuskysynnän kehitys jatkuu heikkona myös loppuvuonna.

Yksityinen kulutus kattaa palvelujen kysynnästä vajaat 40 prosenttia. Noin puolet myynnistä menee muiden toimialojen tuotantopanoksiksi joiden kysyntää yksityinen kulutus niin ikään ruokkii. Palvelualat on merkittävä työllistäjä ja palkanmaksaja, joten palvelujen heikko kasvu myös heikentää kulutuksen kasvua entisestään.

Logistiikan liikevaihdon ja myynnin määrän alamäki jatkui, vaikkakin hitaampana. Tulevaisuudenodotukset ovat hyvin heikolla tasolla.

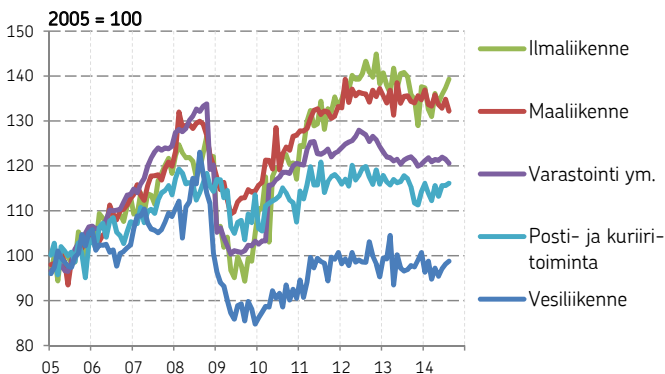
” Heikko taloustilanne, tavaraviennin lasku ja kaupan alan vaikeudet vaikuttavat valitettavasti suoraan logistiikka-alan kehitykseen Suomessa. Raskaan liikenteen liikennemäärissä on koettu ainutlaatuisen, lähes 30 kuukauden mittainen laskevien kuljetusvo-lyymien vaihe. Kasvunäkymiä logistiikan palveluille tarjoaa lisääntyvä verkkokauppa. Varastointipalvelujen ulkoistusaste Suomessa on Keski-Eurooppaan verrattuna alhainen.”

Heikki Malinen / Itella Oyj, toimitusjohtaja

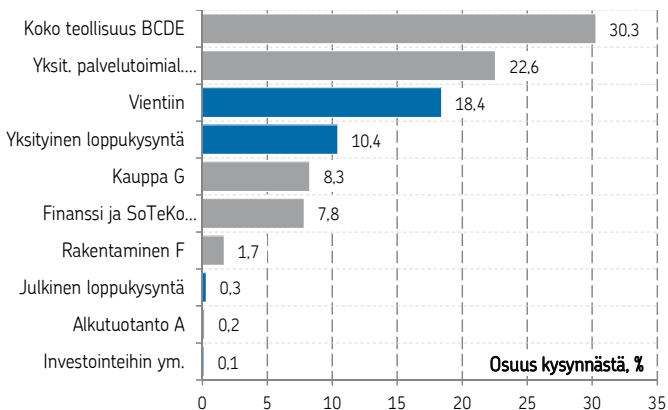
Kuva 7: Logistiikan liikevaihdon alamäki on hieman tasoittunut.

Kuva 8: Heikko liikevaihtokehitys näkyy kaikilla toimialoilla.

Kuva 9: Logistiikkapalvelujen kysynnän jakautuminen 2011 (lopputuotekysyntä tummemmalla ja tuotantopanokysyntä vaaleammalla).

Ennustenuolien selitteet

↗ kasvu kiihtyy → kasvuvauhti ei muutu ↘ kasvu hidastuu

Logistiikan alamäki jatkuu vaimeana

Suomen tavaraviennin (+1 %) arvo kasvoi ja tavaratuonnin arvo laski (-5 %) heinä-syyskuussa edellisvuotiseen nähden. Ulkomaankaupan volyymit kasvoivat hieman ulkomaankaupan arvoa ripeämmin. Vienti Euroopan unioniin kasvoi 4 prosenttia (270 Milj. €). Vienti Venäjälle supistui noin 17 prosenttia (240 Milj. €). Maailmantalouden kohtuulliset kasvunäkymät ovat hyvä uutinen ulkomaankaupan ja logistiikkapalvelujen näkökulmasta. EU:n osuus Suomen viennistä on vajaa 60 prosenttia, joten Euroopan kasvu kompensoi Venäjän taantumisen vaikutuksia. Sen sijaan heikon ostovoimakkehityksen rasittama kotimaan kauppa ja stagnaatiossa vellova teollisuus varjostavat logistiikan näkymiä. Kotimaan ammattiliikenteen tavaramäärä supistui toisella neljänneksellä kuusi prosenttia, mutta kilometrisuorite kasvoi seitsemän prosenttia vuodentakaiseen nähden.

Liikevaihto ja volyyymi supistuivat yhä

PALTAn ennusteessa logistiikkapalvelujen liikevaihdon arvon ennakoidaan supistuneen vuoden kolmannella neljänneksellä noin prosentin ja myynnin määrän vajaan kaksi prosenttia edellisvuoteen nähden. Logistiikan kysyntä on vahvasti sidoksissa liike-elämän ja ulkomaankaupan kehitykseen, joten toimialan kasvunäkymät ovat lähikuukausille vaimeat.

Logistiikan työllisten määrä supistui viime vuonna vajaan kaksi prosenttia eli noin 3 000 henkilöllä. Kuluvana vuonna henkilöstömäärän hienoisesta alamäen arvioidaan jatkuneen.

Tulevaisuudenodotukset yhä vaisut

EK:n suhdannebarometrin tulosten perusteella logistiikka-yritysten tulevaisuudenodotukset ovat niin myynnin kuin henkilöstökehityksenkin osalta hyvin pessimistiset. Kuluvan vuoden liikevaihdon muutos jäänee logistiikassa -1 prosentin tietämille.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2013	IV/13	I/14	II/14	III/14	IV/14
H Kuljetus ja varastointi	-1,5	-2,3	-1,0	-1,7	-1,2	→
49 Maa- ja rautatie-liikenne	-0,7	-1,2	0,1	-1,8	-1,5	→
50 Vesiliikenne	-0,4	1,5	-4,9	-0,8	0,0	→
51 Ilmaliikenne	-1,2	-4,4	-3,3	-4,2	-2,0	
52 Varasto- ja muut logistiikkapalvelut	-3,6	-4,4	0,5	-0,7	-1,0	→
53 Posti- ja kuriiritointi	-1,4	-3,1	-1,9	-2,7	-1,0	→

Liikevaihto kasvaa, ohjelmistoalan vetämänä nopeinta vauhtia vuosikymmeneen. Työllisyystilanteessa ei ole tapahtunut muutoksia. Televiestintä on kääntynyt hienoiseen kasvuun. Erot alatoimialojen rakenteissa ja kehityksessä ovat suuria.

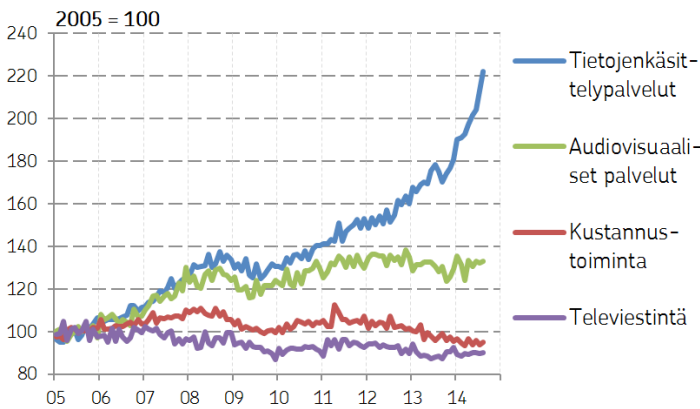
”*Televiestintäalan kehitys on ollut viime vuosina alavireistä, mutta digitaaliset palvelut ja teollinen internet tarjoavat kuitenkin merkittäviä kasvumahdollisuuksia. Digitalisaatiota edistäviä hankkeita kuten kansallisen palveluyhdistyksen käyttöönottoa, julkisen tiedon avaamista sekä sähköistä laskutusta tulee edistää tinkimättömästi. Digitaalisten ja fyysisten sisältöjen verokohtelu on yhdenmukaistettava*”

Jukka Leinonen / DNA Oy, toimitusjohtaja

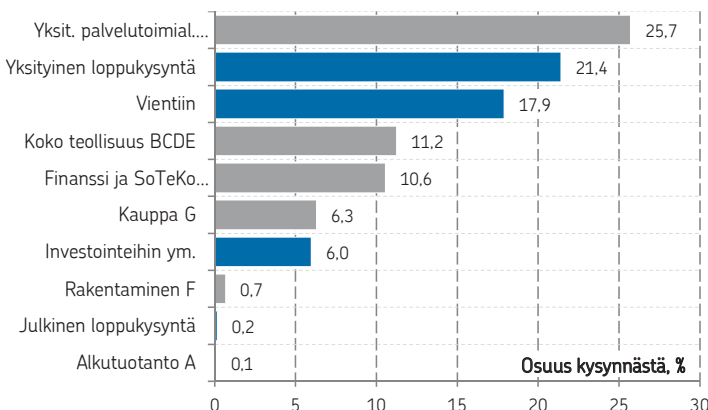
Kuva 10: Tietojenkäsittelypalvelujen suotuisa kehitys on kiihdyttänyt informaatio- ja viestintäpalvelujen liikevaihdon kasvua.

Kuva 11: Toimialoitteiset erot kehityksessä ovat rakenteellisista syistä suuria.

Kuva 12: Informaatio- ja viestintäpalvelujen kysynnän jakautuminen 2011 (lopputuotekysyntä tummemmalla ja tuotantopanokysyntä vaaleammalla).

Toimialojen kehityskulut vastakkaissuuntaisia

Informaatio- ja viestintäpalvelujen liikevaihto kasvoi heinäsyyskuussa lähes kymmenen prosenttia vuodentakaiseen verrattuna, ennakoidaan PALTAn ennusteessa. Toimialan myynnin määrä kasvoi kolmannella neljänneksellä lähes kahdeksan prosenttia vuodentakaiseen nähden.

Tietojenkäsittelypalveluja lukuun ottamatta alan muut toimialat ovat kehittyneet viime vuosina mollivoittoisesti. Tietotekniikka-alaa edustavan Teknologiateollisuuden suhdannekatsauksessa ennakoidaan tietojenkäsittelypalvelujen kasvun jatkuvan: ”Tietotekniikka-alan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan syksyllä suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan”.

Pitkään alavireisesti kehittyneen televiestinnän liikevaihto näyttäisi kääntyneen hienoiseen kasvuun. Alan tuottajahinnat ovat nousussa ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2008.

Informaatio- ja viestintäpalvelujen kysynnästä merkittävä osa tulee kulutuskysynnästä ja palvelualoilta. Näin ollen alan liikevaihdon muutosvauhti säilynee samankaltaisena myös loppuvuonna.

Liikevaihto kasvaa, työllisyys ei

Liikevaihdon kasvu keskittyy muuta toimialaa vähemmän työllistäviin yrityksiin. Näin ollen kasvusta huolimatta informaatio- ja viestintäpalvelujen yksityisen sektorin työllisten määrä pysyi viime vuonna muuttumattomana. Kuluvana vuonna henkilöstömäärän arvioidaan pysyvän edellisvuotisella tasolla.

Tulevaisuudenodotukset parantuneet

EK:n suhdannebarometrin tulosten perusteella alan yritysten odotuksia kuvaavan luottamusindikaattorin saldoluovut ovat viime kuukausina pudonneet, mutta lähikuukausien myyntiodotukset ovat säilyneet vakaina. Kuluvan vuoden liikevaihdon kasvu nousee informaatio- ja viestintäpalveluissa +8 prosentin tuntumaan.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2013	IV/13	I/14	II/14	III/14	IV/14
J Informaatio ja viestintä	2,7	3,0	5,6	7,1	9,7	→
58 Kustannustoiminta	-4,6	-5,4	-5,0	-4,0	-4,0	→
59 Musiikki- ja ohjelmatuotanto	-4,3	-5,8	2,2	2,0	1,0	→
60 Radio- ja televisiotoiminta	-3,6	-7,1	0,3	-2,1	1,5	→
61 Televiestintä	-3,6	1,1	-2,7	1,6	1,0	↗
62_63 Tietojenkäsittelypalvelut	11,4	9,5	14,7	15,7	22,0	→

Yritys- ja asiantuntijapalvelut

Liikkeenjohdon palvelut, Mainostoiminta ja markkinatutkimus, Tieteelliset ja tekniset palvelut sekä Muut yritys- ja asiantuntijapalvelut

Liikevaihto kasvoi kolmannella neljänneksellä hitaasti. Alan kasvuvauhti jää kuluvana vuonna edellisvuosia hitaammaksi. Tulevaisuudenodotukset ovat hieman piristyneet. Suhdanneherkän markkinointialan liikevaihdon kasvu jatkuu.

Liikevaihdon kasvu hidasta

Yritys- ja asiantuntijapalvelujen liikevaihto kasvoi heinä-syyskuussa puolitoista prosenttia vuodentakaiseen nähden, ennakoidaan PALTAn ennusteessa. Myynnin määrä kasvoi kolmannella neljänneksellä niin ikään puolitoista prosenttia viimevuotisesta. Kolme neljäsosaa alan myynnistä menee tuotantopanoksiksi muille toimialoille. Näin ollen lähikuukausien kasvunäkymät ovat yhä vaikeat.

Yritys- ja asiantuntijapalvelujen kasvu on ollut viime vuosina aiempaa hitaampaa. Vuoden vaihteen jälkeen liikkeenjohdon palveluiden kehitys on parantunut selvästi. Myös mainonnan ja markkinatutkimuksen liikevaihtokehityksessä on tapahtunut käänne parempaan.

Työllisyys kasvaa, mutta hitaasti

Yritys- ja asiantuntijapalvelujen kasvu on ollut osa vuosikymmenen jatkunutta trendiä, jossa yritykset keskittyvät omaan ydinliiketoimintaansa ja hankkivat asiantuntija- ja tukipalveluja niihin erikoistuneilta yrityksiltä. Nämä liike-elämän palvelujen tuottamiseen erikoistuneet yritykset taas tuovat talouteen aivan uutta toimeliaisuutta parantamalla tuotteitaan ja prosessejaan.

Alan yritysten henkilöstömäärä kasvoi viime vuonna hieman. Kuluvana vuonna henkilöstömäärän kasvun arvioidaan jatkuneen vaikeana.

Lähtitulevaisuuden odotukset yhä matalalla

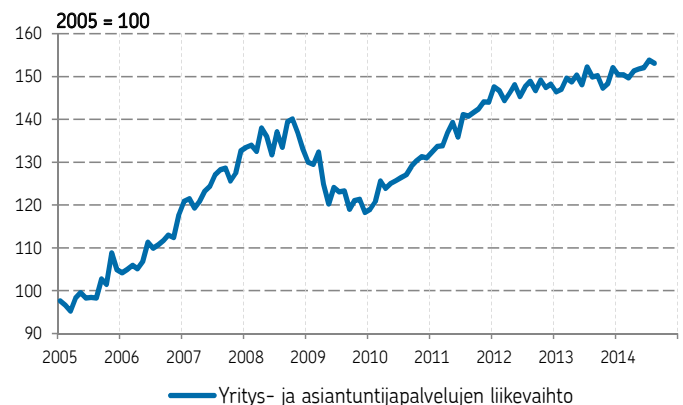
Yritys- ja asiantuntijapalvelujen suhdannebarometrivastausten perusteella alan odotukset ja erityisesti myyntiodotukset ovat alkuvuonna hieman parantuneet. Kuluvan vuoden liikevaihdon kasvu jäänee yritys- ja asiantuntijapalveluissa +1,5 prosentin tuntumaan.

Liikevaihdon vuosimuutokset ja ennuste vuoden kahdelle ensimmäiselle neljännekselle, %

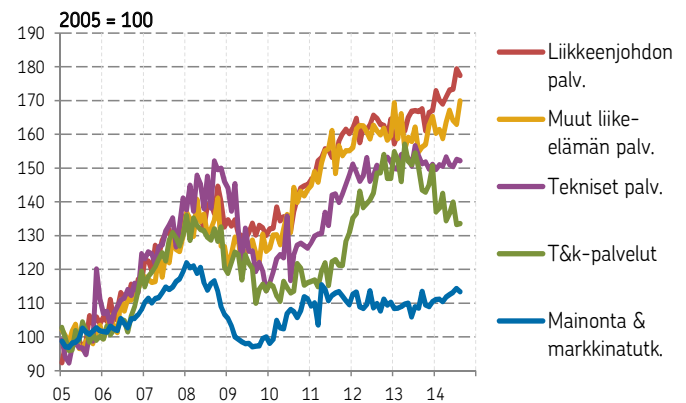
	2013	IV/13	I/14	II/14	III/14	IV/14
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	1,2	0,9	2,6	0,1	1,5	↗
69_70 Liikkeenjohdon palvelut	1,0	1,4	7,3	3,5	5,5	→
71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut	1,6	-0,5	1,0	-2,8	-1,0	→
72 Tieteellinen t&k	7,2	11,1	-9,9	-12,2	-11,0	→
73 Mainonta ja markkinatutkimus	-1,1	-1,4	2,7	2,5	4,5	→
74 Muut liike-elämän palvelut	0,5	2,7	-2,8	3,7	2,5	↗
75 Eläinlääkintä-palvelut	6,4	-6,1	-5,3	-10,9		

”Yritykset etsivät tapoja vastata digitaalisuuden haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Digitaalisten markkinointipalvelujen suunnittelulle ja konsultoinnille tämä tarkoittaa verrattain hyvää suhdanne näkymää. Uudet palvelukanavat ja media-alustat sekä siirtyminen TV- tai printtimainonnasta digimarkkinointiin kasvattaa projektikokoja ja luo kysyntää konsultointi- ja suunnittelupuolelle.”
Juho Jokinen / Dingle Oy, toimitusjohtaja

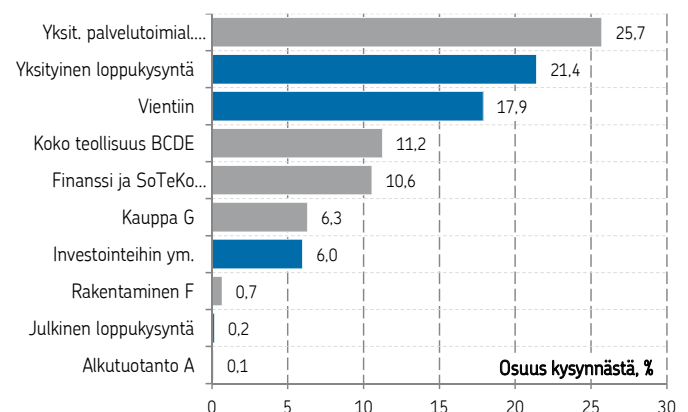
Kuva 13: Yritys- ja asiantuntijapalvelujen liikevaihdon kasvu on jäänyt viime vuosina hitaaksi.

Kuva 14: Monilla alatoimialoilla liikevaihto on kasvanut ensimmäisen taantuman jälkeen hyvää vauhtia.

Kuva 15: Yritys- ja asiantuntijapalvelujen tehtyjen työtuntien, tuotoksen ja tuottavuuden kehitys yksityisellä sektorilla.

Hallinto ja tukipalvelut

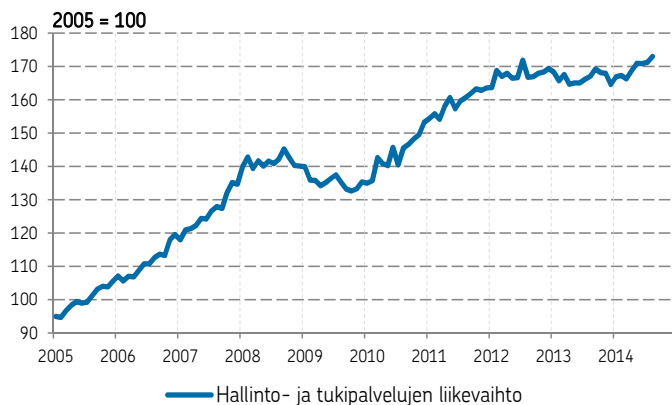
Työvoiman välitys, -vuokraus ja rekrytointi, Matkatoimistot ja matkanjärjestäjät, Vuokraus- ja leasingtoiminta, Turvallisuuspalvelut, Kiinteistöhoito, maisemanhoito ja siivous, Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle

Liikevaihdon arvo on kääntynyt kuluvana vuonna kasvuun. Myynnin määrän kasvu on hidasta. Yritysten odotukset ovat hieman plussan puolella. Turvallisuuspalvelujen liikevaihdon alamäki ja työnvälitystoiminnan kasvu jatkuu.

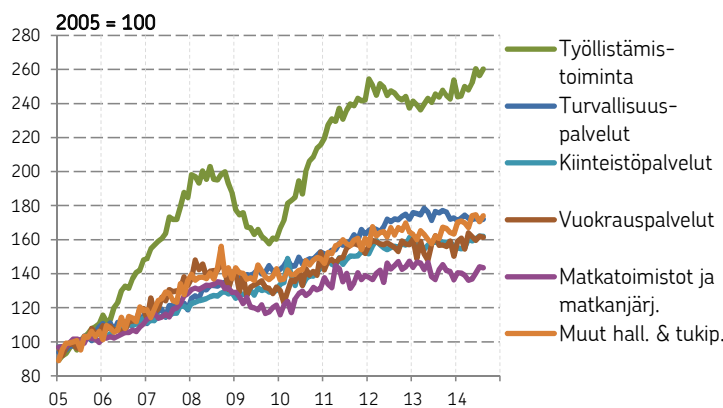
”Haastavat ajat pakottavat yrityksiä miettimään entistä enemmän oman ydinliiketoimintansa tehostamista. Tämä avaa liiketoimintamahdollisuuksia mm. ulkoistetun asiakaspalvelun ammattilaisille, jotka tuottavat laadukkaita kokonaisratkaisuja järkevin kustannuksin. Uskon, että alamme asiantuntijat säilyttävät hyvän markkina-aseman ja kasvavat myös seuraavina kuukausina.”

Pia Pursiainen / Midas Touch Oy ja Ina Finland Oy, toimitusjohtaja

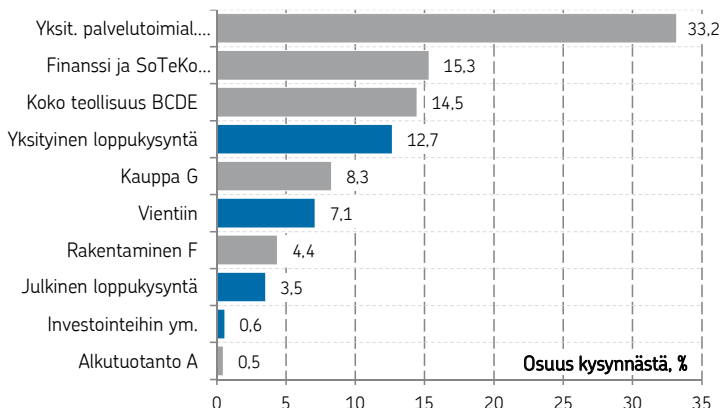
Kuva 16: Hallinto- ja tukipalvelujen liikevaihto on kääntynyt hienoiseen kasvuun.

Kuva 17: Erityisesti työnvälityspalvelujen liikevaihto on kasvanut 2000-luvulla hyvää vauhtia.

Kuva 18: Hallinto- ja tukipalvelujen kysynnän jakautuminen 2011 (lopputuotekysyntä tummemmalla ja tuotantopanokysyntä)

Liikevaihdon kasvu pysähdyksissä, volyyymi miinuksella

Hallinto- ja tukipalvelujen liikevaihto kasvoi heinä-syyskuussa 2,5 prosenttia edellisvuotiseen nähden, ennakoidaan PALTAn ennusteessa. Myynnin määrä kasvoi kolmannella neljänneksellä vain vaivoin. Kolme neljäsosaa alan myynnistä menee tuotantopanoksiksi muille toimialoille. Näin ollen lähikuukausien kasvunäkymät ovat yhä vaikeat.

Hallinto- ja tukipalvelujen liikevaihto on kuluvana vuonna kasvanut muutaman heikomman vuoden jälkeen. Elinkeinoelämän kannalta huomattavaa on, että voimakkaasti suhdanteisiin reagoivan työvoiman vuokrauksen ja rekrytointin liikevaihdon kasvu jatkuu vuoden kolmannellakin neljänneksellä. Sen sijaan turvallisuuspalvelujen liikevaihto on kääntynyt poikkeuksellisesti laskuun. Hintapuhdistettuna turvallisuuspalvelujen myynnin määrä supistui jopa viisi prosenttia vuodentakaiseen nähden.

Työllisten määrä laskussa

Hallinto- ja tukipalvelujen yksityisen sektorin työllisten määrä supistui viime vuonna noin prosentin eli reilulla 1 000 henkilöllä. Kuluvana vuonna henkilöstömäärän arvioidaan pysyneen muuttumattomana.

Kasvunäkymät hieman piristyneet

Hallinto- ja tukipalvelujen näkymiä kuvaava luottamusindikaattori on kuluvan vuoden aikana kohonnut hienokseltaan kasvun puolelle. Alan myynti-odotuksetkin ovat pohjaketoksen jälkeen kohonneet. Kuluvan vuoden liikevaihdon kasvu jäänee hallinto- ja tukipalveluissa hieman +2 prosentin alapuolelle.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2013	IV/13	I/14	II/14	III/14	IV/14
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	-0,4	-0,6	0,2	2,6	2,5	→
77 Vuokraus- ja leasingpalvelut	-2,5	-1,2	2,7	7,2	1,0	↗
78 Työnvälityspalvelut	-1,1	2,3	2,5	5,2	4,0	→
79 Matkatoimistot ja matkanjärjestäjät	-0,3	-4,1	-3,2	-4,9	3,5	↘
80 Turvallisuuspalvelut	3,2	0,0	-1,4	-1,7	-1,5	→
81 Kiinteistöpalvelut	0,7	-0,4	-2,2	1,9	2,0	→
82 Muut hallinto- ja tukipalvelut	-0,7	0,2	7,2	6,1	5,0	→

Liikevaihdon ja myynnin määrän kasvu jatkui kolmannella neljänneksellä. Yritysten työllisten määrän kasvun arvioidaan jatkuneen. Uusia yrityksiä toimialalle syntyy yli tuhat vuodessa.

Liikevaihdon kasvu jatkui

Viihde- ja virkistyspalvelujen liikevaihto kasvoi viime vuonna neljä prosenttia. PALTAn ennusteessa liikevaihdon ennakoidaan kasvaneen heinä-syyskuussa viisi prosenttia ja myynnin määrän noin prosentin vuodentakaiseen nähden. Toimialan myynti nojaa vahvasti yksityiseen kulutukseen. Jotta alan myynnin kasvu jatkuisi inflaatiota nopeampana, pitäisi kuluttajien ostovoimassa tapahtua käänne parempaan.

Viihteen ja virkistyssektorin yksityisen sektorin työllisten määrä kasvoi viime vuonna lähes viisi prosenttia eli reilulla 1 500 henkilöllä. Työllisten määrän kasvun arvioidaan alkuvuonna hidastuneen, mutta yksityisen sektorin henkilöstön määrän kasvun jatkuneen vahvana.

Yli 1100 uutta yritystä vuonna 2013

Viihde- ja virkistyspalveluyritysten määrä kasvaa Suomessa huomattavasti toimialojen keskiarvoa nopeammin. Viime vuonna alalle syntyi 1 149 uutta yritystä, joista 600 oli urheilu-, huvi- tai virkistyspalveluja tuottavia yrityksiä.

Viihde- ja virkistyspalveluyritysten työllisten määrä on vuoden 2000 jälkeen kasvanut runsaalla 6 500 henkilöllä eli yli 70 %. Ripeintä kasvu on viime aikoina ollut liikuntapalveluja tarjoavilla toimialoilla. Toimialan yrityskannasta suurin työllistäjä on huvi- ja virkistyspalvelut. Liikevaihtoa tuottavat eniten rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut.

Kaiken kaikkiaan viihde- ja virkistyspalvelut työllistävät vajaat 50 000 henkilöä. Alan työlliset ovat jakautuneet kolmeen osaan siten, että yrityssektori, julkinen sektori ja kolmas sektori työllistävät kaikki noin 16 000 henkilöä.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

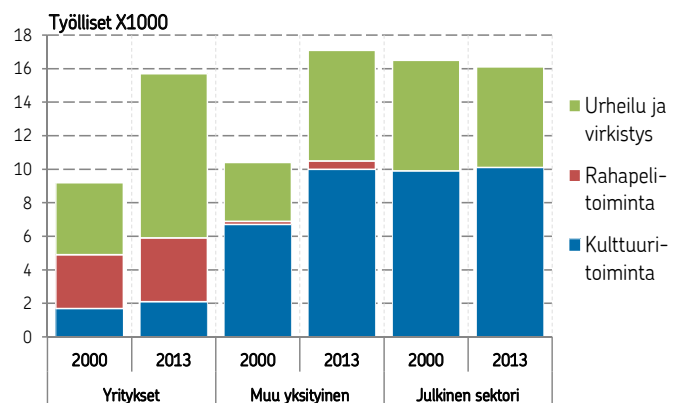
	2013	I/13	I/14	II/14	III/14	IV/14
Liikevaihto	4,2	5,6	2,3	3,6	5,0	→
Hinnat	3,3	2,9	3,9	4,1	3,8	
Tuotanto	0,8	2,7	-1,6	-0,5	1,1	

” Fintoto järjestää hevoskilpailuihin rahapelejä, joihin kuluttajien ostovoiman heikkeneminen on vaikuttanut voimakkaasti. Rahapelien kulutusta on helppo vähentää taloudellisesti tiukkoina aikoina. Tänä vuonna liikevaihtomme tulee laskemaan noin seitsemän prosenttia. Emme näe ensi vuonna merkittävää käännettä parempaan, jos työllisyys ja ostovoima eivät parane.”
Pertti Koskeniemi / Fintoto Oy, vt. toimitusjohtaja

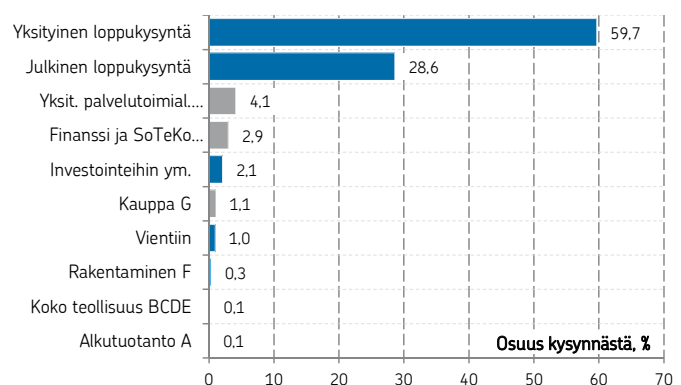
Kuva 19: Viihde- ja virkistyspalvelujen liikevaihto on kasvanut viime vuosina tasaisesti.

Kuva 20: Viihde- ja virkistyspalveluissa varsinkin yrityssektorin työllisten määrä on kasvanut.

Kuva 21: Viihde- ja virkistyspalvelujen kysynnän jakautuminen 2011 (lopputuotekysyntä tummemmalla ja tuotantopanokysyntä vaaleammalla).

Kiinteistöala, huolto ja kunnossapito sekä muut palvelut

Palvelut sektoreittain, Kiinteistöala, Huolto- ja kunnossapito, Järjestöt ja Muu palvelutoiminta

Julkinen sektori työllistää yhä neljänneksen Suomen työllisistä. Yksityisten palvelujen työllisten määrä on kääntynyt taas ainakin hetkellisesti kasvuun. Peliteollisuus on ollut viime aikoina palvelujen kasvun moottori.

Julkinen sektori on Suomessa yhä suuri työllistäjä

Julkinen sektori työllistää Suomessa yhä yli 600 000 henkilöä, eli neljänneksen koko maan työllisistä. Nämä henkilöt työskentelevät lähes yksinomaan palvelualoilla. Palvelualojen (pl. kauppa) henkilöstöstä 40 % työskentelee julkisella sektorilla, heistä 90 % koulutuksessa, hyvinvointi- palveluissa tai julkishallinnossa.

Yksityisten palvelujen työllisten määrä kääntyi kasvuun

Palvelujen työllisten määrä yksityisellä sektorilla on 2000-luvulla kasvanut keskimäärin 2 prosenttia vuodessa, eli noin 17 000 henkilöllä vuosittain. Viime vuonna työllisten määrä kuitenkin supistui yksityisissä palveluissakin. Kuluvan vuoden aikana yksityisten palvelutoimialojen avoimien työpaikkojen määrä, palkkasumman arvo ja työllisten määrä ovat kääntyneet taas hitaaseen kasvuun.

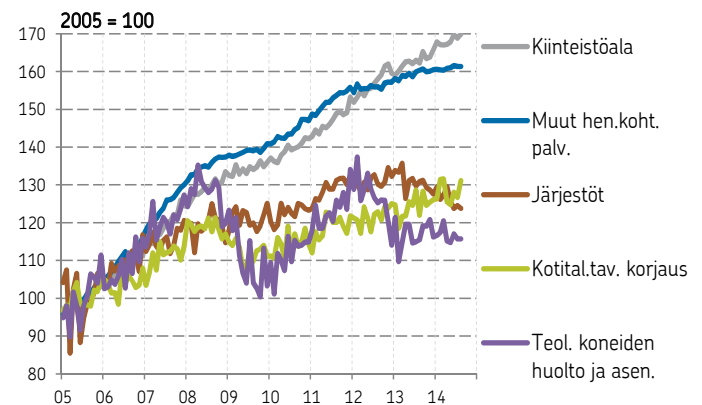
Peliteollisuus tuotti puolet liikevaihdon kasvusta

Yksityisten palvelutoimialojen (HIJLMNRS) liikevaihdon ennakoidaan kasvaneen heinä-syyskuussa 2,7 prosenttia vuodentakaiseen nähden. Eniten kasvua vauhditti peliteollisuuden vetämä tietojenkäsittelypalvelujen liikevaihdon kasvu. Ilman toimialan 62 kasvua yksityisten palvelutoimialojen kasvu olisi jäänyt alle kolmannekseen (+0,8 %) nyt havaitusta. Kasvua vastaavasti hidasti erityisesti logistiikan alojen ja kustannustoiminnan liikevaihdon alamäki. Yhteensä logistiikka-alan alamäki vähensi yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon kasvua noin -0,4 prosentyksiköllä.

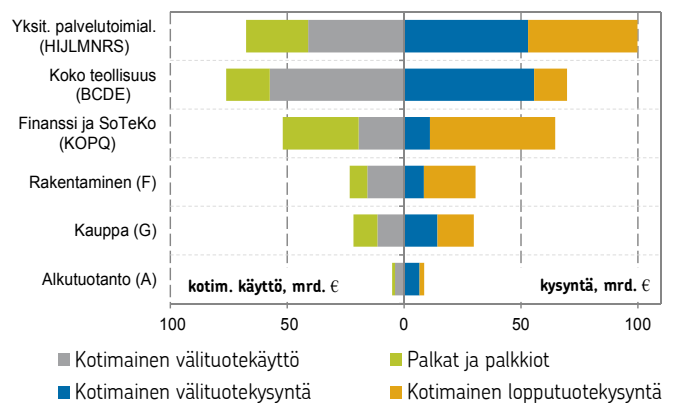
” Kokonaisvaltaisesti katsottuna liikevaihdon kehitys on pysähtynyt. Positiivista tilanteesta on se, ettei liikevaihto ole laskenut. Tuotelajeittain sekä asiakasryhmien kesken on havaittavissa pieniä eroavaisuuksia, mutta nämä eivät vaikuta merkittävästi kokonaisuuteen.”

Teemu Tuuri / Vianor Oy, toimitusjohtaja

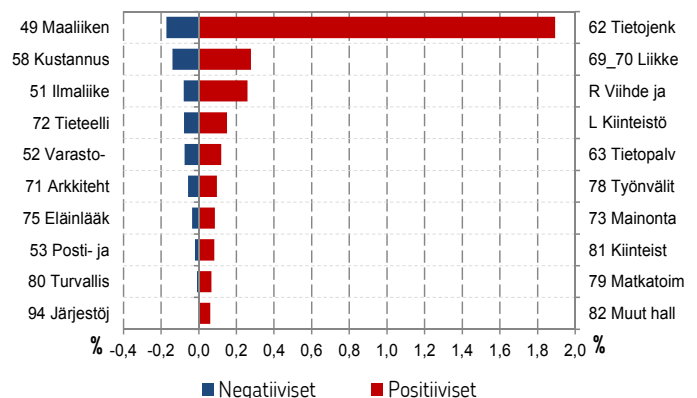
Kuva 22: Kiinteistöalan, huollon- ja kunnossapidon sekä muiden palvelujen liikevaihdon kehitys.

Kuva 23: Kotimaisten välituotteiden merkitys toimialojen tuotannossa ja myynnissä 2011 (panos-tuotos -tilinpito, mrd. €).

Kuva 24: Alatoimialojen kontribuutiot yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon kasvuun III/2014.

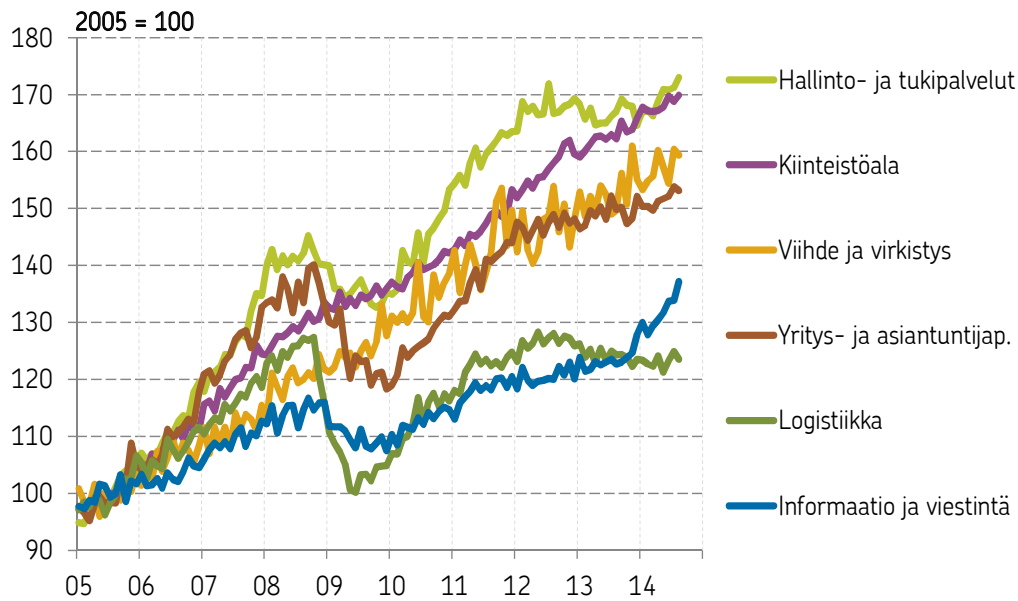

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

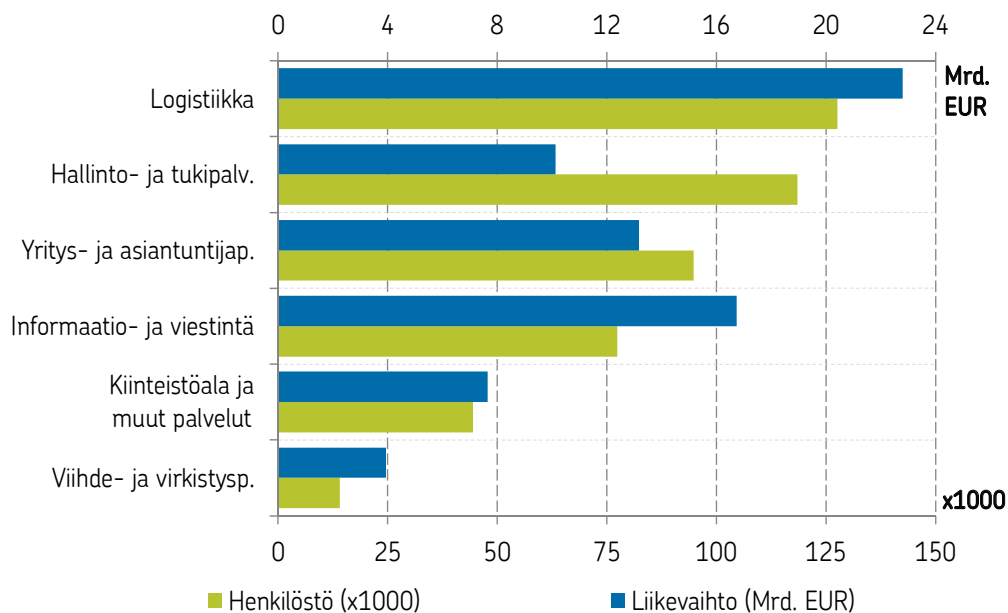
	2013	IV/13	I/14	II/14	III/14	IV/14	
33 Koneiden huolto ja korjaus	-7,0	-0,6	3,0	-2,8	-2,7		→
68 Kiinteistöala	2,6	-2,0	5,6	4,2	2,0		→
S Muu palvelutoiminta	2,0	-0,2	1,7	-0,5	0,5		→
94 Järjestöjen toiminta	-0,1	-3,4	-3,5	-3,6	-5,5		→
95 Kotitaloustavaroiden ym. korjaus	2,4	1,2	9,5	-0,7	1,5		→
96 Muut henkilökoh- taiset palvelut	2,5	0,7	1,4	0,6	0,5		→

Toimialojen keskinäinen vertailu

Kuva 25: Liikevaihdon kehitys eri palvelutoimialoilla.

Kuva 26: Liikevaihdon arvo ja henkilöstön määrä eri palvelualojen yrityksissä vuonna 2013.

PALTAn ennustekehikko ja tausta-aineisto

Toimialoitteiset liikevaihtoennusteet pohjautuvat ekonometrisen monimuuttujamallin tuloksiin yhdistettynä asiantuntija-arvioihin. Liikevaihdon kehitystä selittävinä muuttujina käytetään toimialoitteita merkityksellisiä makrotalouden indikaattoreita sekä ennakoivia yrityskselyitä. Ennusteiden tarkkuus paranee karkeinta toimialatasoa kohti. Ennustevirheet ovat vaihdelleet 0,1-0,5 prosenttiyksikön välillä.

Suhdannekatsoituksen tausta-aineistona käytetään muun muassa Tilastokeskuksen yritysrekisterin, liiketoiminnan kuukausikuvaajien, kansantalouden tilinpidon, tuotannon suhdannekuvaajan, tuottaja- ja kuluttajahintaindeksien sekä työvoimatutkimuksen tietoja. Ennakoivina indikaattoreina käytetään muun muassa EK:n ja Euroopan komission suhdannebarometriaineistoa sekä kuluttajabarometrin tietoja.

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Eteläranta 10 6. krs, PL 62, 00131 Helsinki
Vaihde 020 595 5000

www.palta.fi/ | info@palta.fi | Twitter: @PALTAry